
La traducció per al sistema de les Nacions Unides Propostes tecnològiques

---

Roser Sánchez Castany
al096302@alumail.uji.es
Susana Díaz Poré
al096279@alumail.uji.es

I. Resum

616

El present article tracta de com s'organitza la traducció dintre del sistema de les Nacions Unides des d'un punt de vista tecnològic i quines eines i programes podrien ser útils per facilitar i agilitar el treball dels traductors externs i de plantilla que hi treballen.

Hem estructurat el treball en diversos apartats. En primer lloc, expliquem què són les eines de traducció assistida per ordinador (TAO) i quina utilitat tenen per a un traductor professional, com també diversos recursos per explotar corpus textuais de considerable grandària, com els que tenen les organitzacions del sistema de les Nacions Unides. A continuació, expliquem de manera breu la diferència entre traducció automàtica i traducció assistida per ordinador. Una vegada explicats els conceptes bàsics, passem a explicar l'ús de les eines TAO i dels corpus textuais dintre de les Nacions Unides i ens centrem en les funcionalitats del programa memoQ® (una eina TAO integradora i recent que intenta incorporar-se en el dia a dia dels traductors), atesa la seua flexibilitat i la concepció del mètode de treball de traducció que palesa.

Paraules clau: traducció assistida per ordinador, eines TAO, traducció automàtica, corpus textual, bitext, les nacions unides, memoQ, DTSearch, memòria de traducció, llista d'autotraducció

Abstract

This paper is about the organization of translation within the United Nations system from a technological point of view and which tools and programs could be useful to facilitate and expedite the work of external and staff translators working there.

We divided the paper into several sections. First, we explain what is the Computer Assisted Translation tools (CAT) and which its utility is for a professional translator, and a variety of resources to exploit huge textual corpus, as those who have at the UN system. Next, we will briefly explain the difference between Machine Translation (MA) and Computer Assisted Translation (CAT). Once the basic concepts are explained, we will explain the use of CAT tools and textual corpus in the UN and we will focus in the functions that the program memoQ® comprises (an integrative and recent CAT tool which is trying to be implemented in the translators daily life), because of its flexibility and the conception of work methodology in translation below demonstrated.

II. Introducció

La realització d'aquest article va sorgir a partir del seminari anomenat VIII Seminaris de traducció jurídica i econòmica d'anglès i català (nivell

avançat) impartit per la doctora Esther Monzó. En aquest seminari, vam realitzar tasques d'investigació i documentació relacionades amb el sistema de les institucions internacionals de les Nacions Unides, les llistes oficials de toponímia de les Nacions Unides, vam comparar les normes d'estil del traductor de les Nacions Unides amb d'altres del mateix sistema (en concret, de l'Organització Mundial de la Propietat Intel·lectual, OMPI) i vam fer una proposta de manual per als traductors d'aquesta última, entre altres coses. Totes aquestes tasques es van desenvolupar sobre el treball amb eines de traducció assistida, i, especialment, amb DTSearch, una eina de cerca textual, i memoQ®, una eina específica per a la traducció amb moltes funcionalitats interessants, que explicarem en aquest article. A partir d'aquesta experiència pràctica i amb la recopilació de tota la informació, vam decidir aprofitar tota aquesta feina i donar-la a conèixer al públic, així com investigar un poc més i aprofundir en la qüestió de la traducció (assistida o no) dintre del sistema de les Nacions Unides.

Aquest estudi ens ha cridat l'atenció per diverses raons. En primer lloc, ens endinsa en una pràctica professional molt consagrada i poc investigada, la de les Nacions Unides; d'altra banda, com a professionals o estudiants de traducció ens permet endinsar-nos en temes relacionats amb institucions internacionals; i per últim, com a ciutadans, traductors o no, gràcies a aquest tema ens immergim en un món que ens afecta directament, que construïm amb els nostres impostos i que pretén construir la pau internacional.

La pregunta que ens hem plantejat com a hipòtesi és: Com pot influir memoQ® en la traducció de les institucions internacionals des de les perspectives plantejades en el paràgraf anterior? Hem intentat resoldre la qüestió a través de l'estudi de les eines de traducció assistida per ordinador (TAO), la seua rendibilitat i l'efecte en el treball professional, així com dels corpus textuais en l'àmbit de les institucions internacionals, en aquest cas, les Nacions Unides, puntualitzant la diferència entre traducció automàtica i traducció assistida.

Ens hem centrat en una TAO en particular anomenada memoQ®, que explicarem més endavant, i que és la que vam utilitzar al seminari del qual els hem parlat.

III. Fonamentació teòrica

a) Què són les eines TAO i quina utilitat tenen?

En el número monogràfic de la revista *Tradumática* editat en octubre de 2001 dedicat als sistemes de traducció assistida per ordinador, els autors d'algunes publicacions van utilitzar diferents denominacions per referir-se al concepte d'eines TAO. Així podem trobar: memòries de traducció (Strandvik, 2001), sistemes de traducció assistida per ordinador, sistemes TAO, eines de traducció assistida, eines TAO (Editorial, 2001),

eines CAT (Gómez, 2001), per l'acrònim en anglés, o gestors de memòries de traducció (Sánchez, 2001).

Les eines TAO (acrònim de *Computer Assisted Translation*, és a dir, traducció assistida per ordinador), en l'ús que els traductors solen donar al terme, són programes informàtics que creen memòries de traducció a partir d'un document traduït, que es pot fer servir, entre altres coses, per facilitar la traducció de documents posteriors que tinguen un paregut considerable amb el primer.

Segons Andrés López Ciruelos (2003: 180-182), una memòria de traducció (MT) és:

Un banco de datos, vacío la primera vez que se utiliza, que va almacenando por pares (original y español) las unidades que traducimos. La unidad de traducción, que definimos nosotros, puede ser todo lo que termina con un punto, con una coma, con un punto y aparte, etc.

Açò vol dir que, a mesura que un traductor realitza la traducció, el programa recorda totes les traduccions anteriors, tant de paraules com de segments, de manera que quan es traduïska la mateixa paraula o segment, la memòria recordarà que ho té emmagatzemat i donarà l'equivalent corresponent en la llengua meta que haja desat en la seua base de dades.

Aquest aspecte fa que les eines TAO siguen especialment útils per a traduir materials repetitius. Però no és només per a aquests textos que en podem traure beneficis. Les TAO incorporen diverses funcions molt interessants que confien en un grau de repetició menys elevat. Per exemple, la funció de glossari permet a l'usuari introduir paraules en la llengua de partida amb la traducció corresponent en un fitxer al qual es pot accedir mentre es tradueix. La funció de cerca explora el material traduït anteriorment (al document present o en una memòria de traducció) i permet a l'usuari comprovar com es va traduir prèviament una paraula o una frase. La funció de segmentació mostra els «segments» del text original (normalment una frase o paràgraf) d'un en un i el procés de traducció es fa amb tot el text de partida en pantalla al costat del text traduït. Açò és molt útil per 1) assegurar-nos que no hem oblidat cap fragment de text; 2) comprovar el nostre treball; i 3) posar el text de partida i el text traduït en un tipus i grandària de text que ens resulten còmodes.

Moltes vegades, sorgix entre les persones que no estan familiaritzades amb les eines TAO la pregunta de si cal revisar les traduccions fetes amb una memòria de traducció. La nostra resposta és: absolutament.

Açò no ens ve de nou, doncs hem de recordar que un mateix terme o expressió pot tenir diferents traduccions segons el seu context, i això es fa especialment palès en el cas de les formes verbals angleses, que poden equivaldre a diverses formes catalanes o espanyoles. A més, sovint cal la intervenció humana per decidir si, per exemple, un mot és un substantiu

o un verb, si una construcció és verb+substantiu o complement+substantiu, etc.

La conclusió que se'n pot extraure és que les eines TAO permeten una major consistència i coherència en les traduccions, fins i tot quan més d'un traductor treballa en el mateix projecte. Finalment, aquestes eines reproduïxen el format del text original (Welsh i Prior, 2009: 3) sense que el traductor se n'haja de preocupar.

Hi ha eines TAO gratuïtes i d'altres amb preus que poden superar els 2.000 euros. Alguns dels sistemes de traducció assistida disponibles al mercat avui dia són els següents:

Déjà Vu® X	GlobalSight®	Gtranslator®	Lingotek®
Lokalise®	MemoQ®	Metatexis®	MultiTrans®
NeuroTran®	OmegaT®	Open Language Tools®	Poedit®
Pootle®	SDLX®	Similis®	SLT Trados®
Swordfish®			
Translation Editor®	TM-database®	Transit®	Virtaal®
WebTranslatelt®	Wordbee®	Wordfast®	

Evidentment, com passa a tots els sectors, no totes les eines de traducció assistida són de la mateixa qualitat, com tampoc serveixen totes per a fer les mateixes coses. Com que el programa en què ens anem a centrar és memoQ®, farem una breu comparació entre aquest i altres eines TAO.

Un dels programes amb més renom al món de la traducció és SLT Trados. Malgrat que aquesta eina no para de desenvolupar-se i d'avançar, hi ha altres que ho fan amb més rapidesa que aquesta, com per exemple memoQ®, que ha sabut adaptar-se a moltes de les necessitats que SLT Trados no cobria (algunes de les quals ha incorporat en versions posteriors). Un altre exemple d'eina TAO prou conegut és Wordfast, que té una versió gratuïta (també la té memoQ®) limitada a 500 segments per memòria. Wordfast, malgrat ser un programa prou senzill, cobreix les necessitats bàsiques d'un traductor: les memòries de traducció i les bases de dades terminològiques associades a aquestes.

b) Diferència entre traducció automàtica (TA) i traducció assistida per ordinador (TAO)

Arribats a aquest punt, resulta molt convenient fer una distinció entre dos termes estretament relacionats que poden arribar a causar confusió entre els que no són especialistes en la matèria: la traducció automàtica (TA) i la traducció assistida per ordinador (TAO).

Aquestes dues noves tecnologies han sorgit a partir d'enfocaments diferents i no produeixen els mateixos resultats ni s'utilitzen en els mateixos contextos. La TAO és la que acabem d'explicar, i és que la mateixa denominació revela la seua naturalesa: ajudar els traductors en la seua tasca. La TA pretén reunir tota la informació necessària en un

programa perquè aquest pugui traduir un text sense la intervenció manual del traductor. En aquest procés, s'utilitzen diccionaris plurilingües enormes i corpus de textos prèviament traduïts. En els anys 80 la TA era tota una promesa però ha anat perdent terreny de manera gradual front a la TAO, ja que aquesta última satisfà les necessitats reals dels traductors.

Actualment, la informàtica ofereix una nova forma de tractar el processament tant de textos meta com font. Treballar amb documents digitals ens permet tindre accés simultani a la informació, de manera que podem utilitzar-la segons les nostres necessitats. Tot açò facilita l'anàlisi de frases del text font, la verificació del context en què s'utilitza una determinada paraula o text o, per exemple, la creació d'un inventari de termes. És molt important recordar que els sistemes de traducció automàtica no produeixen versions finals dels textos, ja que les llengües depenen del context i de les diferents connotacions i denotacions. Fins i tot dins del propi text, a voltes resulta difícil oferir un context, per tant, la traducció automàtica es limita a concretar situacions i ha de veure's com un dels medis principals per estalviar temps en lloc de com un substitutiu de l'activitat humana. En qualsevol cas, un text meta de qualitat requereix una revisió manual després de la seua traducció automàtica.

El desenvolupament de la traducció automàtica es basa en l'oferta i la demanda. D'una banda tenim les noves tecnologies disponibles i d'altra, les necessitats polítiques, socials i econòmiques. No obstant això, malgrat els avanços, la traducció automàtica només suposa una part encara menuda del mercat.

Aleshores, la diferència principal entre TA i TAO és que la TA es basa en diccionaris multilingües i glossaris de paraules fora de context i la TAO es basa en textos paral·lels alineats de les nostres pròpies traduccions (memòries de traducció).

c) Ús de les TAO i dels corpus textuais en el sistema de les Nacions Unides

Als organismes internacionals, la traducció constitueix un vehicle de comunicació i intercanvi sense el qual els debats i acords entre els diferents països del món no serien possibles. En aquest tipus d'institucions, la traducció dels textos elaborats en el sistema de les Nacions Unides està subjecta a uns requeriments formals molt estrictes que es justifiquen per la qualitat que han de tindre tant en el text original com en la traducció corresponent.

A les Nacions Unides, els serveis de traducció comprenen una àmplia gamma de professionals entre els quals trobem mecanògrafs, correctors de proves, editors, traductors, revisors, redactors d'actes o terminòlegs.

Un punt que caldria destacar en la nostra investigació són els corpus com a eines d'ajuda a la traducció, que han rebut una atenció notable en la nostra disciplina. Principalment, ho han fet en l'àmbit de la traducció, no obstant això, la interpretació s'hi ha incorporat recentment

(*apud.* Monzó). Segons Monzó (2011: 117), «el corpus dóna possibilitats enormes al traductor, cosa que ha permès que el seu ús faça fins i tot ombra a les memòries de traducció.»

En el nostre treball comparem l'aplicació d'eines textuais en diversos organismes que tradueixen textos de contingut jurídic, amb una menció especial a les organitzacions internacionals i farem veure com els corpus textuais són un instrument indispensable per a la traducció professional dels textos d'especialitat.

Val a dir que el corpus més conegut en espanyol és el *Corpus de referencia del español actual* (CREA), de la Real Academia Española de la Lengua. Aquest corpus de referència és un conjunt de textos de diversa procedència, emmagatzemats en suport informàtic, del que és possible extraure informació per estudiar paraules, els seus significats i els seus contextos. Aquest corpus està dissenyat per proporcionar informació exhaustiva sobre una llengua en un moment determinat de la seua història i, per tant, ha de ser suficientment extens com per representar totes les varietats rellevants de la llengua en qüestió. Es compon d'una àmplia varietat de textos escrits i orals, produïts en tots els països de parla hispana des de 1975 fins 2004.

Pel que fa a altres llengües, en el cas de l'anglès, els corpus més coneguts són The Bank of English (Harper Collins, 2008), el British National Corpus (University of Oxford, 2007) o el Wortschatz (Universitat de Leipzig, 1998).

Els corpus són un camp molt difícil de tipificar entre altres coses, perquè no hi ha una definició de corpus acceptada. No obstant això, Tognini-Borelli (2001: 55) proposa la seua pròpia definició:

A corpus is taken to be a computerised collection of authentic texts, amenable to automatic or semi-automatic processing or analysis. The texts are selected according to explicit criteria in order to capture the regularities of a language, a language variety or a sub-language.

Per tal de dur a terme la nostra investigació, hem seleccionat dos tipus de corpus concrets, des del punt de vista de la traducció en sí, que són els que ens interessen en relació a aquest article: els corpus multilingües o bilingües i els corpus de textos paral·lels.

Com a traductors, els corpus que més informació ens donen són els multilingües o bilingües, si es componen de les llengües amb què treballem. Amb aquests, podem obtenir una visió comparada del funcionament de les llengües. L'altre tipus de corpus són els de textos paral·lels (alineats o no alineats) o comparables. Sempre que siga multilingüe, un corpus podrà ser paral·lel o comparable. Els corpus comparables estan constituïts per textos, en dues o més llengües, anàlegs per algun motiu (per exemple, textos del mateix camp d'especialitat) (Monzó, 2011: 128). D'altra banda, tenim els corpus de textos paral·lels que, segons Cristina Castillo Rodríguez (2009), estan compostos per:

«[...] textos originales y sus traducciones a otra lengua. Es por ello que suelen recibir la denominación de corpus paralelo bilingüe o bitexto, término acuñado por Harris (1988: 8) quien, desde su punto de vista, considera que un texto original y su traducción no son en realidad dos textos sino que conforman “a single text in two dimensions, each of which is a language”».

Una altra definició de *bitextos* podria ser la que proposen Rojas i Carrasco (2003: 29):

«[...] bitextos, esto es, textos paralelos en lenguas diferentes, [...] de forma que el lector pueda consultar de manera sencilla una frase y su correspondiente traducción en el texto paralelo.»

No obstant això, nosaltres aniríem un poc més lluny i diríem, tal i com comenta Monzó (2011: 128), que els *bitextos* són textos paral·lels traduïts i alineats al mateix temps amb els que es pot accedir no sols al terme que estem buscant, sino al seu context, tant en l'original com en la traducció. Una de les eines més utilitzades per a alinear textos és el programa Terminotix (<http://www.youalign.com/AlignDocs.aspx>), gratuït i en línia, limitat a cinc alineacions per dia.

[ENG] Legal Assistance.doc	[ESP] Asistencia jurídica.doc [-]
[ENG] Legal Assistance	[ESP] Asistencia jurídica [-]
[ENG] It has been a long-standing principle of the Organization that staff members (including former staff members or affected dependants of staff members) who wish to appeal an administrative decision, or who are subject to disciplinary action, should have access to legal advice and representation.	[ESP] Desde hace ya muchos años, la Organización viene manteniendo el principio de que los funcionarios que desean impugnar una decisión administrativa o que hayan sido objeto de una medida disciplinaria (incluidos los antiguos funcionarios o las personas a su cargo que se hayan visto afectadas por una medida de ese tipo) deben contar con asesoramiento y representación jurídica. [-]
[ENG] For this purpose, the UN General Assembly established the Office of Staff Legal Assistance (OSLA), staffed by full-time legal officers at UN Headquarters in New York, and in Addis Ababa, Beirut, Geneva and Nairobi.	[ESP] Con esa finalidad, la Asamblea General de las Naciones Unidas estableció la Oficina de Asistencia Letrada al Personal, que está integrada por oficiales jurídicos de dedicación exclusiva que cumplen funciones en la Sede de las Naciones Unidas de Nueva York y en Addis Abeba, Beirut, Ginebra y Nairobi. [-]
[ENG] OSLA replaces the former Panel of Counsel, although its functions are similar.	[ESP] La Oficina de Asistencia Letrada al Personal reemplaza a la antigua Lista de Asesores Letrados, aunque sus funciones son similares. [-]

Fragment d'un text alineat amb YouAlign

Un altre exemple de corpus paral·lel alineat són les memòries de traducció (MT). En aquest cas, com ja hem explicat, no es tracta de textos complets, sinó de fragments de textos. La segmentació que realitzen les

memòries de traducció fa que en aquest tipus de corpus la consulta obtinga únicament l'exemple d'una o varies oracions molt similars (*apud* Monzó, 2011: 117-129).

Un aspecte que ens agradaria destacar respecte a la utilització de les TAO i els corpus textuais és que aquestos últims estan adquirint cada volta més protagonisme respecte a les TAO, fins al punt d'utilitzar ambdues eines indistintament.

L'oficina de traducció de les Nacions Unides ha anat generant amb el temps un corpus de *bitextos* que s'explota amb *DTSearch*. Aquesta eina ofereix excel·lents opcions d'indexació i cerca nombrosos tipus d'arxius. A més, proporciona cerques a l'instant amb resultats molt òptims. *DTSearch* resulta molt útil per aquelles persones que necessiten buscar un gran nombre d'arxius i documents en diferents formats, així com per a aquells usuaris que tinguen gran quantitat d'arxius sense classificar. Per tant, aquesta és una eina que pot arribar a ser molt flexible.

El sistema de traducció de les Nacions Unides té unes altres dues característiques interessants pel que fa al tractament de textos: d'una banda, el corpus no està compost únicament de *bitextos*, sinó també de guies d'estil, glossaris, obres de referència i altres documents, en versió monolingüe, ordenats per comitè; d'altra banda, s'ha establert una jerarquia entre els tipus de documents i els *bitextos* que es reflecteix en la nomenclatura dels arxius, que condiciona l'ordre d'aquestos resultats (Monzó, 2011: 138).

Si comparem les eines que s'utilitzen en les Nacions Unides i en les institucions europees, trobem nombrosos punts en comú i alguna diferència notable. Potser la diferència més gran és la major integració per part de les institucions europees de moltes més eines informàtiques, cosa que no trobem en el cas de les Nacions Unides, on la verificació manual per part dels revisors (junt amb el treball terminològic previ) és la garantia d'aquesta unitat (*apud* Monzó, 2011: 153).

La Direcció General de Traducció (DGT) de la Comissió Europea utilitza, tal i com comenta Eric Lavigne en la seua presentació *DGT: Computer Assisted Translation*, moltes més eines i recursos que les Nacions Unides. Entre aquestes eines està DGTVista (arxiu multilingüe de documents traduïts) o eines de documentació electrònica com poden ser Eur-Lex o Multidoc. A més, les institucions europees compten amb la base de dades terminològica IATE, que és la fusió de bases de dades antigues europees (EURODICAUTOM, TIS, Euterpe, Euroterms o CDCTERM). Per suposat, les institucions europees també utilitzen memòries de traducció, i la seua TAO de capçalera és TRADOS Translator's Workbench, d'on be el seu renom com a eina TAO a nivell mundial

Els traductors de les Nacions Unides també compten amb una base de dades textual, ODS (<http://documents.un.org/simple.asp>); una base de dades terminològica, *UNTerm* (<http://unterm.un.org/>); i, a més, els traductors de cada secció (de cadascuna de les llengües oficials) compten amb la seua Traduteca. En aquesta es troben tot tipus de recursos que

confeccionen i recopilen els propis traductors i revisors de la secció o els terminòlegs, als que també es pot accedir a través de *DTSearch*. (*apud* Monzó, 2011: 138-140).

IV. Fonamentació a partir de l'experiència

a) Què és MEMOQ?

Abans d'explicar com podria ser útil memoQ® dins del sistema de traducció de les Nacions Unides, caldria explicar un poc de què tracta i com funciona aquest programa.

Normalment, el traductor tradueix per a un mateix client més d'una volta, per tant, utilitzarà inevitablement la mateixa terminologia o traduirà les mateixes estructures. Per aquesta raó i per tal d'agilitzar la seua feina, necessitarà programes de traducció assistida. En aquest sentit, memoQ® és una eina TAO amb moltes funcionalitats interessants: llistes d'autotraducció, extracció de terminologia, creació de bases de dades, memòries de traducció (com a tal i com a element de consulta).

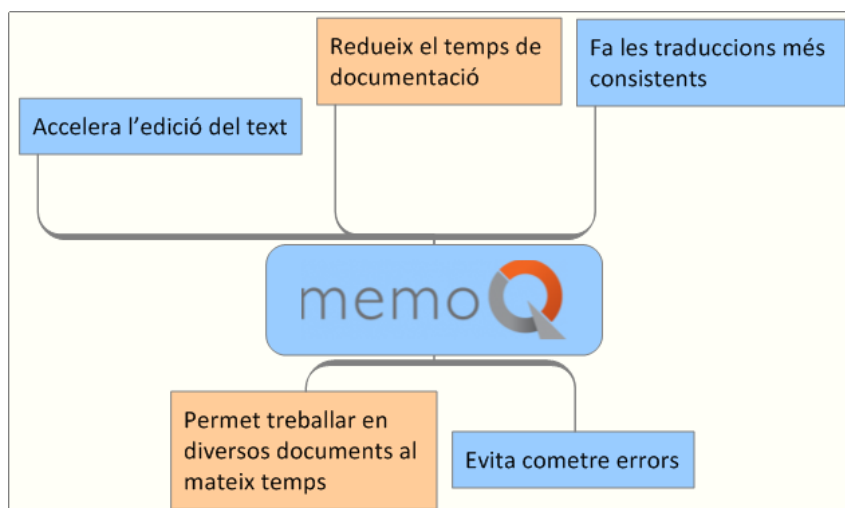
Els traductors rebem textos amb tot tipus de formats: Excel, Word, PowerPoint, PDF, etc. i el que fa memoQ® és simplement deixar el text per què es pugui traduir sense tenir en compte el format i, en finalitzar la traducció d'aquest, dóna al text en llengua meta el format del document original, sense haver-se de preocupar i perdre el temps fent-ho. A més a més, es podrà treballar a través de memoQ® amb memòries de traducció i bases de dades terminològiques, cosa que agilitzarà encara més la feina.

Dit açò, és moment de procedir a l'explicació del nostre treball a partir de l'experiència pràctica. En primer lloc, vam crear una llista d'autotraducció, és a dir, un llistat de paraules traduïdes (glossari) que es traduiran de manera automàtica quan activem la funció d'autotraducció al memoQ®. El que nosaltres vam fer va ser seleccionar tots els països de les Nacions Unides i traduir-los a les nostres llengües de treball (espanyol i català), així com les monedes, llengües, etc. D'aquesta manera, vam crear un llistat de paraules que es traduiran automàticament cada vegada que apareguen en els textos.

Les bases de dades funcionen més o menys de la mateixa manera que les memòries de traducció. A partir de les bases de dades, com ara glossaris multilingües, es poden crear llistes d'autotraducció i associar-les a una memòria de traducció com hem explicat abans. Quan traduïm i fem ús d'aquesta memòria, les paraules que estan al glossari o a la base de dades, queden marcades amb l'opció de traduir-se automàticament. Cal dir, a més, que si per exemple es vol obviar la utilització de certes paraules, també és possible fer-ho amb una base de dades de paraules restringides. En la nostra experiència pràctica, vam traduir un text amb aquesta funció activada, de manera que agilitzava molt la labor de documentació.

Gràcies al nostre procés d'investigació vam conèixer que amb aquesta eina TAO podem utilitzar les memòries de traducció de dues formes. D'una banda, com a corpus de consulta, obrint el fitxer PO (*Portable Object*) o TMX en un editor o processador de textos i fent cerques de termes i frases per veure com s'han traduït anteriorment i en quins contextos. D'altra banda, com a memòria de traducció en sí.

Així doncs, resumim els beneficis que vam extraure de treballar amb memoQ®:

Ens agradaria afegir que un dels avantatges de memoQ® és que ens permet treballar en totes les llengües que ens puguem imaginar:

Africà	Albanés	Àrab	Àzeri	Basc
Bielorús	Bulgar	Català	Xinès	Croata
Txec	Danés	Holandés	Anglès	Esperanto
Estonià	Persa	Finlandés	Francés	Gaèlic
Gallec	Alemanys	Grec	Hebreu	Hongarès
Islandés	Indonesi	Italià	Italià (Suïssa)	Japonés
Kazakh	Coreà	Llatí	Letó	Lituà
Luxemburguès	Macedoni	Maltés	Moldau	Noruec

Polonés	Portugués	Romanés	Rus	Serbi
Sesotho	Eslovac	Eslové	Somali	Espanyol
Suec	Tagàlog	Tailandès	Turc	Ucranià
Urd	Vietnamés	Gal·lès		

626

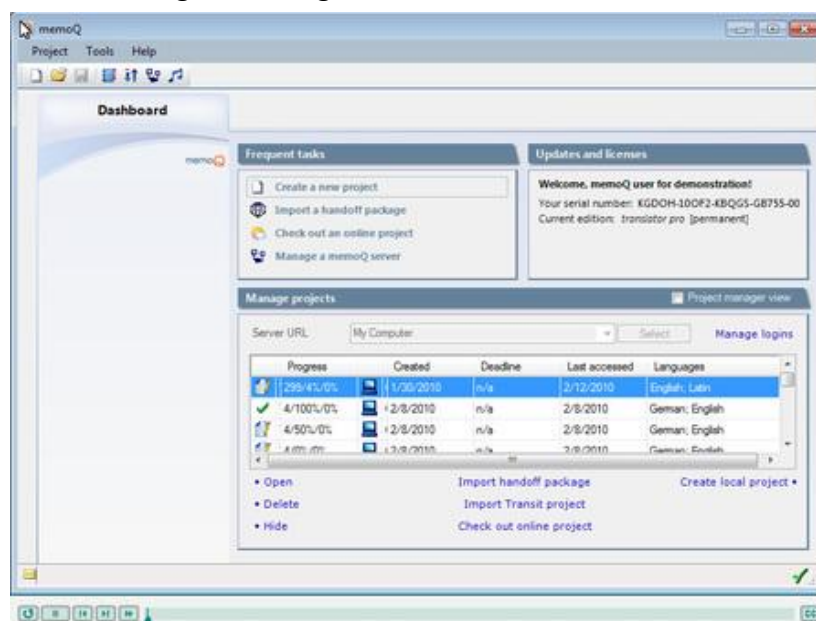
V. Conclusió

MEMOQ i les Nacions Unides

Com relacionem les Nacions Unides amb el programa memoQ®? Doncs bé, en aquest últim apartat, que tractarem a mode de conclusió final, respondrem a la pregunta que plantejàvem com a hipòtesi a l'inici del text: com pot influir memoQ® en la traducció de les institucions internacionals des de les perspectives tecnològiques plantejades?

Com ja hem comentat anteriorment, considerem que les eines TAO són una eina indispensable per als traductors i memoQ® oferix tot el que els traductors de les Nacions Unides poden necessitar. Creiem que la decisió d'incloure memoQ® dintre de les eines habituals de treball dels traductors de les Nacions Unides seria molt encertada, ja que optimitzaria el treball i el temps.

MemoQ® treballa a partir d'una interfície molt clara on tenim, a primera vista, les opcions i funcionalitats més utilitzades i interessants del programa. Caldria remarcar que memoQ® és un programa molt intuïtiu, en el que sols amb seguir els passos dels assistents que té (o sense aquestos) se li pot traure el major partit possible. Comprovem aquestos assistents amb la següent imatge:

Un dels avantatges essencials que hem trobat en aquest programa són les llistes d'autotraducció. Com ja hem comentat anteriorment, tots sabem que les Nacions Unides tenen llistats molt extensos d'organismes, institucions, països, seus, ciutats, monedes, llengües, etc. que cal traduir correctament i sempre de manera coherent. A més, en textos on apareixen moltes voltes paraules que podríem incloure dintre d'aquestes llistes d'autotraducció, no resulta gens còmode haver d'escriure-les cada vegada que apareixen. Doncs, què millor que ja tenir-les organitzades per tema, país, delegació, comitè, etc.? D'aquesta manera, la creació d'aquestes llistes amb memoQ® faria que fórem més eficients i ens ajudaria a estalviar temps, tant a l'hora d'escriure termes que apareixen en les llistes, com de documentar-se. La utilització de programes com memoQ® permet optimitzar la coordinació de projectes de traducció multilingüe en què intervenen molts traductors, correctors, etc.

També ens agradaria assenyalar la possibilitat que ens dóna de crear glossaris multilingües a través de la seua funció d'extracció de la terminologia dels textos alineats (o bé dels *bitextos* o de les memòries de traducció). Aquesta funció ens va resultar molt útil a l'hora de treballar en equip perquè es va homogeneïtzar la terminologia, per això creem que és molt interessant emprar-la quan treballem amb textos similars.

Una de les altres opcions que proporciona memoQ® és la de crear documents alineats, de manera que, una volta traduïts, podem anar emmagatzemant-los com a *bitextos* i crear un corpus de documents bilingües per temàtica, idioma, etc.

Per últim, ens agradaria comentar també l'eina de creació de bases de dades (multilingües) on es recull tota la informació (glossaris, *bitextos*, etc.) que anem creant amb memoQ®.

Amb tot, ens agradaria concloure animant a tots aquells traductors que encara no hagen provat les eines TAO a que ho facen, especialment memoQ®, de la qual es pot descarregar una versió de prova gratuïta de 45 dies per familiaritzar-se amb l'entorn d'aquest abans d'adquirir la llicència. És indispensable que un traductor (ja siga *freelance* o estiga en plantilla en alguna empresa) estiga familiaritzat amb diverses eines TAO, així com amb eines per explotar corpus, eines de tractament de text, de documentació, terminològiques, etc., ja que la coneixença d'aquest tipus d'eines informàtiques incrementarà el rendiment diari de la seua feina i la qualitat dels seus encàrrecs, a més de posicionar-lo davant d'altres professionals que no tinguen el coneixement adequat o suficient en aquest camp.

VI. Bibliografia

CASTILLO, C. (2009): «La elaboración de un corpus *ad hoc* paralelo multilingüe» dins Tradumàtica, 7, 11-21.

COMISIÓN EUROPEA. DIRECCIÓN GENERAL DE TRADUCCIÓN (2010): *Guía del Departamento de Lengua Española*, Bruselas y Luxemburgo, DGT.

CRACIUNESCU, O. «Traducción automática y asistida: ¿nuevas formas de traducir?» <www.translationdirectory.com> (consultat el dia 14 d'abril de 2011).

DE VICENTE, F. (2007): «IATE: La base de datos terminológicos de las Instituciones Europeas» dins II Jornada de Terminología y Traducción Institucional, Madrid, 25 de maig de 2007.

DTSEARCH. <www.dtsearch.com/index.html> (consultat el dia 10 de novembre de 2011).

KILGRAY TRANSLATION TECHNOLOGIES. «Comparing memoQ™ to SDL Trados Studio™» <<http://kilgray.com/memoq/memoQvsTrados09.pdf>> (consultat el dia 14 d'abril de 2011).

LAVIGNE, E. *DGT. Computer Assisted Translation*, DG Translation, European Commission.

LOPEZ CIRUELOS, A (2003): «Una defensa crítica de las memorias de traducción» dins *Panace@*, 12, 180-182.

MONZÓ, E. (2011): «La explotación de corpus en los organismos internacionales» dins ALONSO I. i altres (ed.): *Lenguaje, Derecho y Traducción. Language, Law and Translation*, Granada, Comares.

ORGANITZACIÓ DE LES NACIONS UNIDES. <www.un.org> (consultat el dia 12 d'abril de 2011).

ORTIZ, S. i R.C. CARRASCO (2003): «Presentación sinóptica de textos bilingües mediante distancias de edición» dins MENA, E. i J. TRAMULLAS (eds.): *IV Jornadas de Bibliotecas Digitales, JBIDI 2003*, Universitat d'Alacant.

SOFTCATALÀ. «Memòria traducció de Softcatalà» <<http://www.softcatala.org/wiki/Mem>

[%C3%B2ria_traducci%C3%B3_de_Softcatal%C3%A0](http://www.softcatala.org/wiki/Mem)> (consultat el dia 13 d'abril de 2011).

TOGNINI-BONELLI, E. (2001): *Corpus Linguistics at Work*, Àmsterdam y Filadelfia, John Benjamins.

WELSH S. i M. PRIOR (2009): *OmegaT for CAT beginners*, <www.omegat.org> (consultat el 10 d'abril de 2011).